

Billednøgle til **SMÅ DYR I SØEN**

Foto: Mikal Schlosser

STATENS NATURHISTORISKE MUSEUM
KØBENHAVNS UNIVERSITET

SKOLETJENESTEN

Foto: Birgitte Rubæk

„SMÅ DYR I SØEN“ er et værktøj til brug ved feltarbejde ved søen. Materialet giver lærere, pædagoger, deres elever og børn et nemt og overskueligt overblik over de små dyr, som man kan være heldig at fange i søen.

Der findes flere tusind arter af små dyr, der knytter sig til de ferske vande i Danmark. Så det kan virke helt uoverskueligt at skulle artsbestemme og sætte navn på de dyr, man har fanget. „SMÅ DYR I SØEN“ er en billednøgle, og den er tænkt som det første led i bestemmelsen. Nøglen er visuel og overskuelig, så man hurtigt kan sammenligne sin fangst med billeder af de forskellige grupper af dyr. Nøglen gør det nemt at finde ud af, hvilken gruppe et dyr tilhører, og dermed hvor man skal lede for at finde artsnavn eller få mere information om dyret.

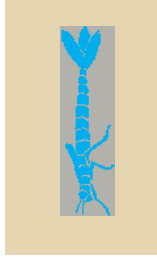
Brug af nøglen

Billednøglen er opbygget ud fra erfaringer om, hvilke dyr man oftest vil finde, samt hvilke dyr man oftest vil forveksle. Grupperne er derfor ikke inddeelt efter videnskabelig systematik eller i systematisk rækkefølge. Eksempelvis er vandkalvens larve ikke placeret sammen med de voksne vandkalve. Larven vil ofte blive forvekslet med eksempelvis dovenfluelarve, og de er derfor placeret på samme ark.

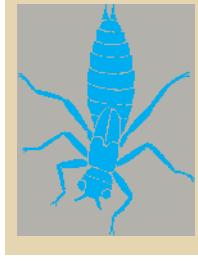
Normalstørrelser er angivet med sorte silhuetter. Her er der naturligvis tale om en upræcis angivelse. Formålet er, at man får en fornemmelse for de relative størrelser grupperne imellem, hvilket kan være gavnligt ved bestemmelse.

Kig både på form, farver og størrelse – og tæl ben og haler. Men husk, at dyrene kan variere, og at de kan have mistet haler eller ben ved håndteringen. Hvis dyret kun har to haler, så er det ikke nødvendigvis en sløvvingenymfe, men kan være en døgnfluenymfe eller vandnymphelarve, der har mistet en hale. Det er derfor ikke nok kun at kigge på ét træk eller kendetegn, når dyrene skal bestemmes.

Kun enkelte dyr kan bestemmes til artsniveau ud fra billednøglen. Her må man supplere med felthåndbøger eller andre materialer. Men selv med et mere grundigt og omfangsrigt materiale vil man ofte kun kunne bestemme dyrene til slægtsniveau. Yderligere bestemmelse vil ofte kræve mikroskopiske studier og i nogle tilfælde ekspertviden. Her kan man søge hjælp via online forummer eller ved at kontakte eksperter ved de naturhistoriske museer.

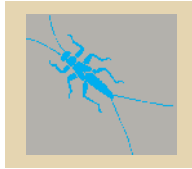
Vandnymfenymfer

Guldsmedenymfer

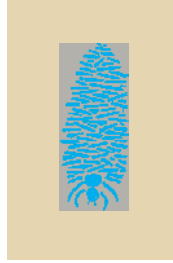
Døgnfluenumfer

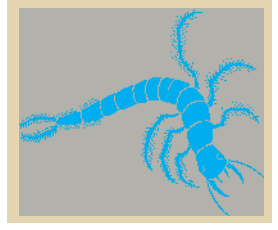
Sløvingenumfer

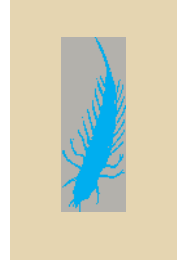
Vårfluelarver

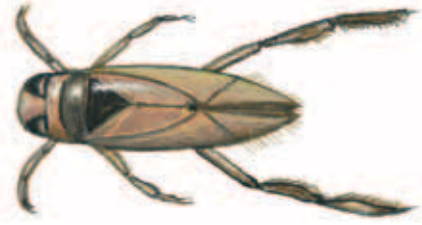
**Vandkalvelarver
(Biller)**

Dovenfluelarver

Rygsvømmere

Nymfe

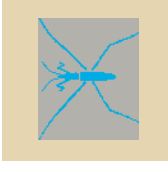
Skorpiontæge

Skøjteløbere

Nymfe

Bugsvømmere

Stavtæge

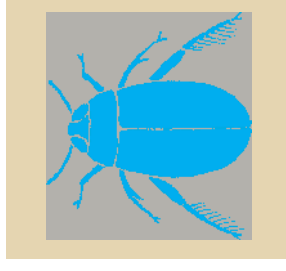
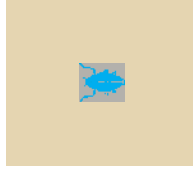
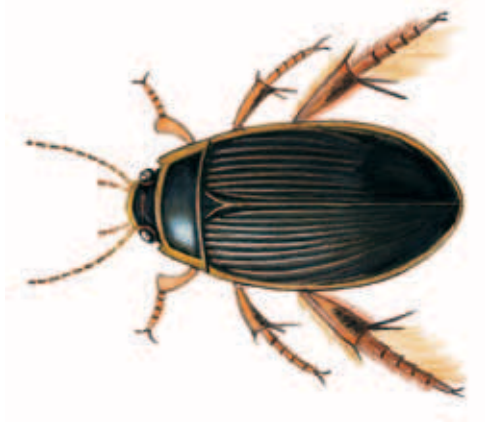

Vandtæger

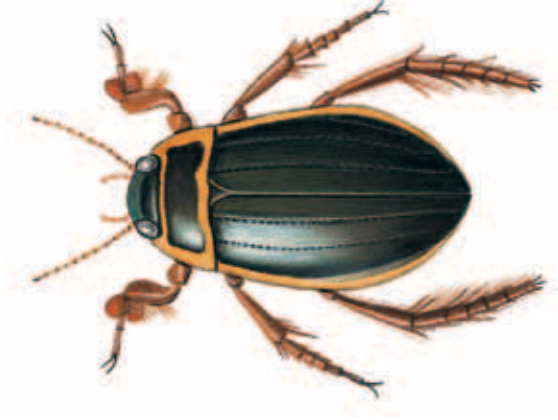
Hvirvlere

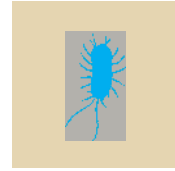
Vandkaive

Vandkærer

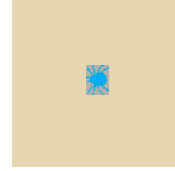
Vandbænkebidder

Dafnier

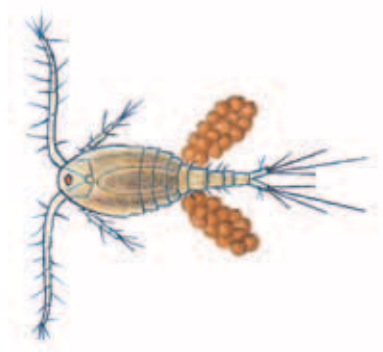
Vandmider

Tanglopper

Vandlopper

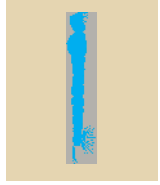
Vandedderkop

Krebsdyr

Spindlere

Glasmyg

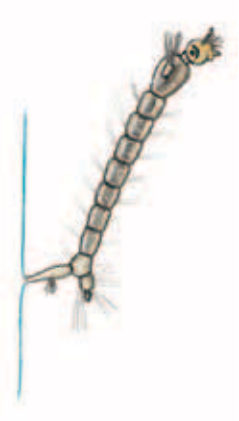
Dansemyg

Puppe

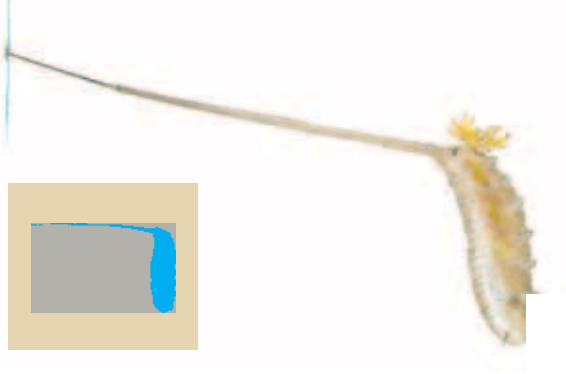

Stikmyg

Myggelarver

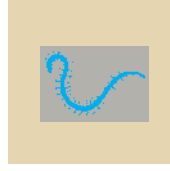
Rottehal

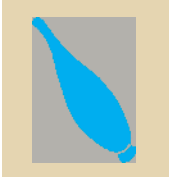
Fluelarver

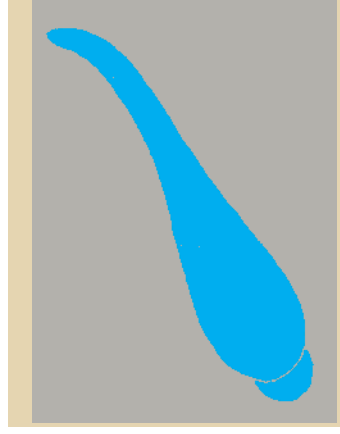
Børsteorme

Hesteigle

Hundeigle

Igler

Fimreorme

Dyndsnegl

Mosesnegl

Skivesnegl

Snegle

Dammusling

Muslinger

Billednøgle til Små dyr i søen

© 2013 Skoletjenesten og Statens Naturhistoriske Museum

Illustrationer: Jakob Sunesen og Bente Vita Pedersen

Alle illustrationer gentrykt fra "Små dyr i sø og å", 4. udg. 2009,
med tilladelse fra Gyldendal

Tekst: Karsten Elmoose Vad

Layout: Kristin Wiborg/SKOLETJENESTEN

Billedredigering: Maria Liljeroth

Udviklet af Mia Lindegaard Pedersen, Rikke Schaumann Danø og
Karsten Elmoose Vad

Materialet må printes til brug i undervisningen

Foto: Birgitte Rubæk

STATENS NATURHISTORISKE MUSEUM
KØBENHAVNS UNIVERSITET

 SKOLETJENESTEN